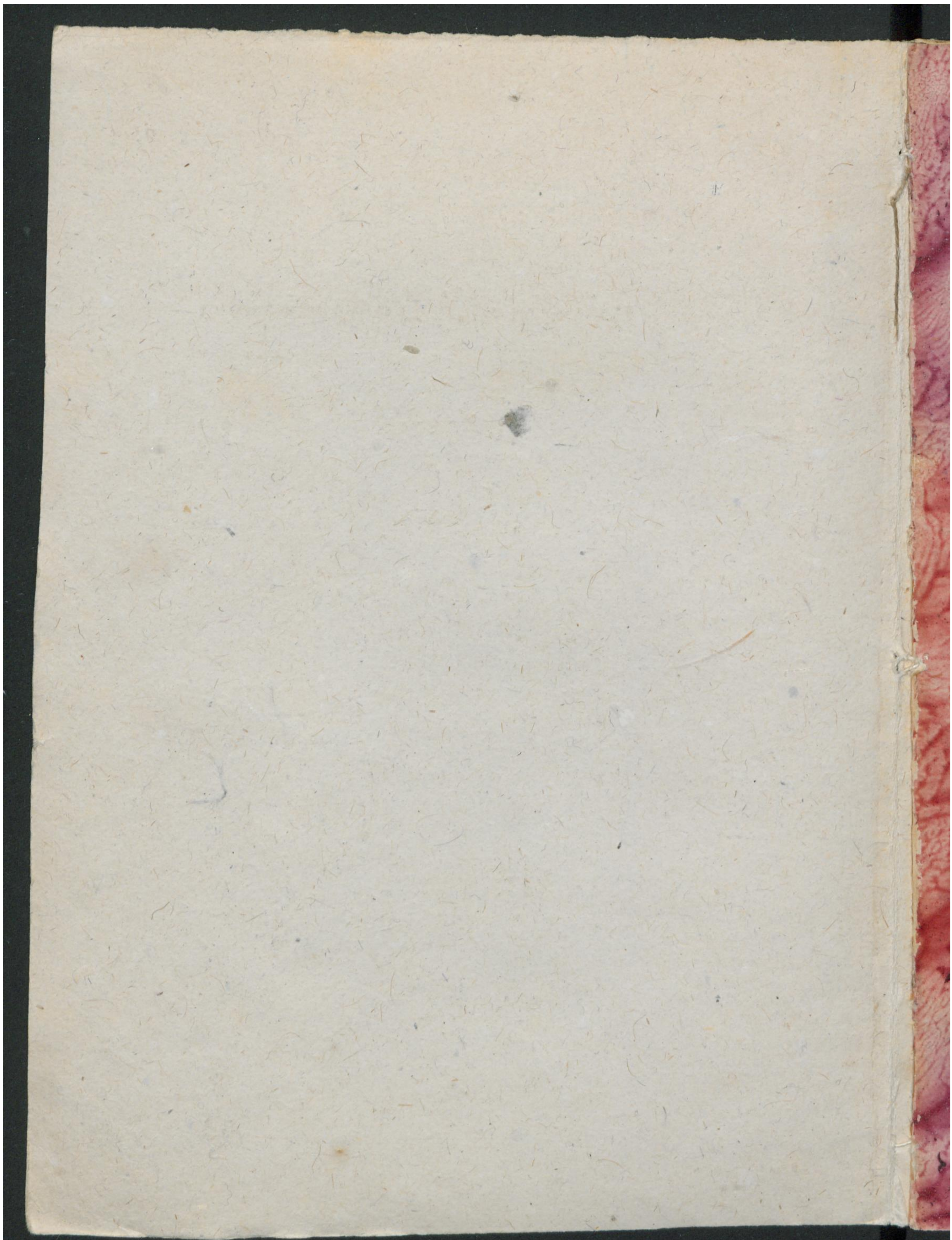

Naerder vertellinghe

By een Edelman ghedaen in de vergaderinghe van de Eed. Heeren Staten van Hollandt in s'Graven-hage.

Van de grooten slagh ende loflicke victorie by zijn Excellentie Graeff Maurits deur Gods ghenade bevochten

By de Stadt Nieupoort in Vlaenderen, op Sondagh den tweeden Iulij des Gulden Iaars 1600.

Midtsgaders

De dancksegghinghe van zyne Pr. Excell. ende wat sich tusschen zijn Pr. Excell. ende den Admirante van Arragon toe ghedragen heeft naer de Victorie/ binnen Ostende/ aen de tafel sittende.

Oock

De menighte der dooden/ ende de principale Hoof den der dooden ende ghevanghenen hare namen.

Hier by ghevoecht een Lof-dicht, geschoncken den Edelen, Vromen, Doorluchtighen Graef *Maurits van Nassauw*, &c.

ANNO M. VC.

Den Drucker tot den goetgunstigen Leser.

DEse mondelinghe vertellinghe ghedaen in s'Graven-Hage den vierden Iulii, mijn behandicht zijnde deur een goet Vrient, heb ick niet nae connen laten, gonstige Leser, int licht te brenghen, hoopende dat ick daer mede V.L. een aenghename saeck sal bevvysen: vvant vvat mach op dese tydt aenghenamer zijn een Lief-hebber van't Vaderlāt, dan van 'tgemeen voordeel en vvelvaert vervvitticht te vvorden. Nu, val aen, leest en vervvondert den heerlicke seegh die Godt almachtigh ons Grave Maurits van Nassau verleent heeft, vvilt hem prysen, ende Godt dancken, ghestadigh en vyerigh, oock bidden dat vvy van daghe tot daghe vryer van't uytheemsche jock moghen vverden, soo macht gheschieden, jae, vvaer zijn dat hier na volght, ghesproken by een Edelman die selfs in de slachordre ghevveest is, aldus luydende:

Naerder vertellinghe / by een Edelman / ghedaen in de vergaderinghe van de Ed. Heeren Staten van Hollandt / in s'Graven-haghe / etc.

EErstelijck / zijn Excell. verstaen hebbende / dat den vyandt ghecomen op Saterdagh ontrent Oudenbourgh / alwaer zijn Excell. hadde leggen het Schotsch regiment / heeft met apointement de plaetse verovert doch geen woordt ghehouden / ende wel achthondert vermoort / ende al de Capiteynen ghepongiaerdeert / uytghesondert den Coronel Edmont ende een Capiteyn / die't ontcomen zijn. Middelertijdt hier van zyne Excell. verwittight zijnde / hadde gesonden drie duysent soldaten nae de Schans van Albertus, leggende op de passagie / meenende alsoo den vyandt te beletten zijn aencomen / heeft het selven niet connen beletten / sulcks datter oock eenige van de soldaten zijn ghebleven.

Middeler tijdt verstaende zijn Excell. dat den vyandt was aencomende / die sterck was elf duysent te voet / ende seventien hondert te paerdt / heeft zijn deliberatie ghelept met een van zijn rade / considererende / dat meest al zijn volck lagh aen d'ander zyde van Nieupoort / in sulcks dat zy deur de Haven van Nieupoort moesten mercheeren / heeft nochtans goedt ghevonden zijn volck door de haven te brenghen / sulcks dat hy tot vier of vijf reysen met zijn paert deur de haven heeft ghereden / couragierende de Soldaten meest al tot haer middel nat gheweest zijnde. Ende is alsoo met zijn macht ghemercheert langhs de strande / sendende de Edelman ende andere voor uyt / tot dat hy des smorghens sondaeghs / zijnde

 ontrent

ontrent seven uren / den vyandt int ghesight heeft ghehadt/
heeft alsdoen uyt ghesonden hondert vyftigh paerden / om
met den vyandt te schermutseren / die ghevanghen broghten
een Neapolitaens Ritmeester / zijn Excell. segghende van de
macht des vyandts. Middeler tijdt het water wassende / is
zijn Excell. ende den vyandt ghedwongen geweest te vertrec-
ken vant strant / en zijn Excell. hadde doen verspien een be-
quame plaets om te vechten / alwaer hy met bequame middel
en ordre is getrocken/ stelden hem selven inde batalye in diver-
sche ordren/ te weten/ eerst een partye die de avantgaerde sou-
de hebben / de welck men seyt gheweest te zijn onder andere/
de Zeeusche regimenten / met de regimentē van Graef Ernst,
d'Engelschen op een hoop apaert/ ende voort de Switsers eñ
Fransoysen tot arrier garde / haer belastende dat zy / hoe het
soude gaen / niet en soude attenteren dan met zijn com-
mandement. Het selfde nu aldus ghedaen zijnde / is midde-
ler tijdt aenghecomen den vyandt/ die voor het eerste onse ba-
talye te rugge dreef meer als over de hondert seventich treden/
'twelck zijn Excell. siende / heeft selfs de couragie ghenomen/
ende ghereden tusschen 'tvolck / haer vermanende/ Dat dit de
plaetse vvas daer zy moesten vechten, datter geen uytcomste
en vvas, dat aen d'een zyde de Zee vvas, ende aē d'ander zyde de
Vyandt, ende hy haer soude bystaen als een Vader, ende dat zy
souden vechten als getrouvve Kinderen.

Zijn met sulcke couragie weder aengevallē/ dat zy dē vyant
weder te rugge dreven tot op haer oude plaetse / eñ daer na
is de vyandt weder zeer sterck ende mannelijck aengheco-
men/ sulcks datse onse batalie weder deden te rugghe gaen.
Doen zijn Excell. belaste den Colonel Veer te mercheren na
de batalye/ die met dese woorden nae de batalye ghingh. Ick
sal dese ure betoonen, dat ick een diender van u Excellen. ende
Heeren Staten zy, ende heeft hem so mannelijck ghedraghen/
dattet onuytsprekelick is/ dryvēde den vyandt weder te rug-
ghe/doch

ghe doch den vyandt daerm'ede niet ophoudende / is ten laet-
sten met alle zijn macht aen ghevallen. Middelertijdt hadde
zijn Excell. ghestelt den Ritmeester Gent, met drie hondert
paerden op een seeckere plaets / hem belastende dat hy van
d'een zyde in soude vallen / soo wanneer dat hy sagh dat den
vyandt vluchten soude / eñ heeft alsdoen selfs zijn Excell. het
Casset opt hooft weder gheset / ende inde handt ghenomen
't Pistolet / ende teghens de soldaten ghesept: Dat het nu tijdt
vvas om te vechten, ende dat God almachtigh haer soude hel-
pen ende bystaen, ende is alsoo met al de troupen weder aen-
ghevallen ende den vyandt doen wijcken / welck siende den
Ritmeester Gent, heeft van d'een zyde (volgende zijn last) in-
gevallen / eñ is door sulcks den vyandt geslagẽ / eñ in route ge-
braght / De Admirant d'Arragon gevangen / Duc d'Aumala
doot / Don Ambrosio doot / La Bourlotte doot / den Heer
van VVacke doot / vier meesters del Campo gevangen / ende
den Generael van de Ruyterye doot / met meer andere tot vijf
duysent int getal / die op die plaetse vande vyandt zijn gheble-
ven. Die Cardinael Albert is daer self in persoon geweest / dan
men weet niet sekerlijck of hy doot is / ofte niet / dan men ver-
staet uyt de ghevanghenen / dat zy ghesien hebben / datter een
tsestigh oft tachtigh paerden ghеladen hadde een groote per-
sonagie / die zy in haeste wegh voerde / sonder te weten of hy
doot is of niet / immers seggẽ dat hy seer was gequetst / eñ dat
alle zijn guarde daer mede is ghebleven. Aen onse zyde seijdt-
men ghebleven te zijn derthien hondert mannen / dan gheen
hoofden. Den Heer der Heeren moet ghelooft zijn inder eeu-
wigheyt. D'Admirant ghebroght zijnde voor zijn Excell. ghe-
vraeght zijnde: ☞ Wat hem dochte vãde Leer-kinderen, ende
of zy anders niet en koestẽ dan een stadt vvinnen? heeft hy zy-
ne Excell. gheantwoort / Dat hy hem mannelijck heeft ghequc-
ten, ende dat hy desen dagh vvas ghevvorden Heer ende Mee-
ster van gheheel Vlaenderen, ende dat den vyandt geen macht
hadde

☞ Wai
d'Arrago
over een
jaer of
twee gh
seÿt hee
een stat t
in te nem
niet mai
nen: mae
kinders
werck te
wesen / zi
Excell. in
een veld
slagh we
schende.

meer en hadde om dese Somer vveder by dē anderen te comē.
Die Infante Isabella wordt ghesept selfs in persoon/ haer volck moet end' hert aenghesproken te hebben/ segghende: Dat zy toch vvilden vechten, souden haer de principale steden in handen gheven tot versekerheyt van haer betalinghe: Doch den Heere heeftet anders belieft.

Den Ionghe Prince hadde zijn Excell. belast te blyven van de batalye/ dan heeft met bidden aen zijn Excell. so veel te wegen ghebraght/ dat hy selfs mede doende gheweest is.

Dit is cortelijck het ghene dat den Edelman inden Rade van de Eed. Heeren Staten ghesproken heeft.

FINIS.

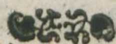
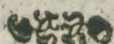
In dese vertellinge Leser / wordt ghetwyfelt van de Cardinael Albertus doot/ dan nae uytwysinghe van jongher brief / ist seker dat hy met veel ander Heeren ghebleven is. Noch isser schryven dat de vyandt wel thien duysent man sterck gheweest soude zijn/ denwelcken men meent dat Albert ghevolght zijn/ want de tydinge is dat ons Ruyters gheen voet-volck ghevonden hebben om doot te slaen: wat hier af is sal den tijdt leeren.

LOF-DICHT

Over de heerlicke seegh in Vlaenderen, deur den Edelen, vromen, doorluchtighen Graef *Maurus van Nassauw*, &c. bevochten.

Anno 1600.

NU swijght/ O Nijdt/ laet ons Graeff Maurits loven/
Tot Spaengies spijdt / gaet hy de Croon te boven/
De Steden hy/ aen ons syd brenghen kan/
Och wiste ghy/ wat dit was voor een Man.
Hy die met bloet/ bystaet zijn Vader-landt/
En met zijn goet / haer doet ghetrou by-standt/
Die't vuyl ghespuys/ tzy Paap off Jesu-wijt/
Drijft uyt Gods Huys / ja uyt des Werelts crijt.
De Faam die singt/ en verbreyt zijn wel-daden/
De Faam die bringt/ den Laurier met syn bladen/
Om onsen Graeff/ het hooft te binden fris/
Want gheen so braeff/ op dese Werelt is.
Ick swijgh nu hier/ al wat hy in zijn leven/
Vrolick en fier/ seer moedigh heeft bedreven/
Sondach laest-le'en/ den tweeden Hoymaents dach/
Heeft hy vertre'en zijn Vyandt met ghelach.
O Vlaend'ren-Landt/ wat Heer hebt ghy vercreghen/
Die laaght in bandt, mistroostich en verleghen!
D'Inquisiteur, voorwaer u lastigh was/
Die nu gaet deur/ na d'Helsche swerte plas.
Steeckt op u hooft/ aen Hollandt u verbindt/
Op haer ghelooft/ want zy u niet verslindt/
Deur haer u eer/ die u Spaengien benam/
Crijcht ghy nu weer/ looft haer en desen Man/
Looft desen Vorst/ die u nu heeft ghegheven/
Nae uwen dorst/ te drincken/ ja het leven/
Swijcht ghy O Nijdt/ nu Vlaend'ren is in vreucht/
Tot Spaengies spijt/ is heel Hollandt verheucht.

Zyne Excell. na dat de ſlagh ghedaen was/ is dadelijck op zijn knien ghevallen/ danckende God/ ende onder anderen uytberſtende in deſe woorden met weenende oogen/ eñ ſprac: O Heere vvat zijn vvy arme menſchen doch, dat ghy ons deſe Victorie ghegeven hebt! Voorts zyne Prin. Excell. binnen Ooſteynde komende/ wilde niet eeten/ of daer moeſt eerſt een generale danckſegginghe ghedaen worden.

Naer de danckſegghinge hebben myne Heeren Generale Staten een maeltijdt doen bereyden/ waer op zy zyne Excell. ghenoodight hebben met meer andere Heeren/ met hem nemende den Admirante van Arragon, die menighe drooghe bocken kreegh over maeltijdt. Onder andere zeyde zyne Pr. Excell. tot hem in franſoys/ in deſer manieren: Mijn Heere dẽ Admirante is de gheluckighſte onder alle zijn krijghsheyr, want hy heeft vvel 3. oft 4. jaren zeer begeerigh gheweeſt om Hollandt te zien, hy ſalder nu wel in comen ſonder ſlagh oft ſtoot. Oock werden daer/ de wyle zyne Pr. Excell. noch over tafel was ſittende/ drie ruyters vanen in de camer ghebraght/ met eenighe advyſen daer op/ de welcke beſien/ gheleſen/ ende uytgeleyt wirden eenighe met drooge bockens/ hoe d'Admirãte van Arragon te moede was/ late ick een yder oordeelen.

Van Ooſtende tot Nieupoorten ligghet zo vol dooden/ datmen vande een ſtadt tot de ander op de dooden kan gaen/ ſonder d'aerdtrijck te betreen. Des maendaegs eñ dijnsdaeghs werden zy noch met honderden doot gheſmeten/ die haer hier ende daer inde duynen hadden verborghen/ daer en was geen ghenade voor haer. Want zo daer eenighe g'hevanckelick ghebrocht wirden nae Ooſtende/ werdt hun ontweldight/ ende van d'onſe doot gheſmeten.

De namen der ghevangenen, Admirant d'Arragon, De Grave van Salm, Conte de Feria, Don Luys de Villars, Don Carlos de Sapena, Generael de l'Artillerie. *De dooden.* Den Hertoge van Aumale, Graef Frederick vanden berghe, De Grave van Buquoy, La Barlotte, Dõ Iean de Quivas. Don Ambroſio Landriano, generael vande Ruyterye, Willem Standley, den verrader van Deventer, Monſieur de Frezin, Don Iuan de Reux, Mons de Rone, Monſieur de la Fleme, Don Louys de Lambiano, Don Louys de Velaſco, Rodrigo Laſſa, Caſteleijn vant Caſteel van Gent.

Belanghende de doodt vanden Cardinael/ ſtaet noch in twyfel.

Wat voor Capiteynen aen deſe zyde ghebleven zijn.

Eẽ Schotſchen Collonel/ vijf Capiteynen vant Zeeuſche Regimẽt/ te weetẽ/ Tarcois, Giſtel, la Grape, Walrave, eñ die over 14 dagen in Haens plaetſe Capiteijn gheworden is/ 9. Schotſe/ eñ 3. vande Hollandtſche Capiteynen.

